

הִנֵּה הָאֵשׁ, הוא כנגד מש"כ במעשה בראשית **וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְווּ הַמַּיִם**. דהיינו שאש הוא בגבורה ועצים הם בחסד והחור"ג מתקבצים ביסוד כמו המים שהתקבצו למקום אחד (עטרת צבי) ומש"כ בעקידה **וַיֹּאמֶר הַנְּנִי**, הוא כנגד מש"כ במעשה בראשית **וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֹת**. דהיינו שמארת חסר אות ו' לומר שהצטמצם אור החסד של אברהם שהאיר מסוף העולם ועד סופו בגבורה של יצחק והאיר רק בשמש והירח והכוכבים ולכן אמר אברהם הנני בני לפי שצמצם את אורו כמו אבא שמצמצם את עצמו להלביש את בנו הקטן (עטרת צבי) [יד].

רעיא מהימנא

התורה נמשלה לאש ואדם החוטא גורם שהעבירה מכבה מצוה והוא מכבה את הנר שלו הנשמה שלו

וְעוֹד [טו] **אֵשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ וְגו' דָּא אֹרֵייתָא, דְּאִתְמַר בֵּיהּ** (ירמיה כג) **הֲלֹא כֹה דִּבַּרְתִּי כֹּאשׁ נְאֻם יי'.**

אש תמיד זה נאמר על התורה שהיא נמשלה לאש שנאמר על התורה הלא כה דברי כאש נאם ה' **לֹא תִכְבֶּה וְדָאִי, דְּעֵבִירָה אֵינָה מְכַבֶּה תּוֹרָה** [טז]. ומש"כ עליה לא תכבה לפי שעבירה לא מכבה את התורה שלמד קודם העבירה **אֲבַל**

אור הרשב"י

מבואר פסוק זה ועל זה אמר ועוד. [טז] וכתב בספר משנת הסידים וכבר למדנו רבינו האר"י זצ"ל דאין עבירה מכבה הצדקה מעין דוגמא דאין עבירה מכבה תורה.

[יד] ושאר החמשה ויאמר המוזכרים בפרשה אינו מבואר והמשך המאמר הזה הוא בדף ל' ע"א (עטרת צבי). [טז] מאמר זה שייך אחרי דף ל' ע"א ששם

עִבְרָה מְכַבָּה מְצוּהָ, [יז] אבל העבירה היא מכבה את המצווה שעשה דהיינו

אור הרשב"י

[יז] וביאר הנפש החיים שער ד פרק כט הנה רז"ל אמרו (פוסה כ"א א') דרש רבי מנחם בר יוסי כי נר מצוה ותורה אור. תלה הכתוב את המצוה בנר ואת התורה באור. לומר לך מה נר אינו מאיר אלא לפי שעה אף מצוה אינה מגינה אלא לפי שעה. ומה אור מאיר לעולם אף תורה מגינה לעולם. ומסיק דתורה בעידנא דעסיק בה מגינה ומצלה בעידנא דלא עסיק בה אגוני מגני אצולי לא מצלה. מצוה בין בעידנא דעסיק בה בין בעידנא דלא עסיק בה אגוני מגני אצולי לא מצלה. וכן אמרו שם עבירה מכבה מצוה ואין עבירה מכבה תורה. וכן ידוע בזוהר שהתרי"ג מצוות הם מכוונים נגד התרי"ג איברים וגידיים שבאדם. ובעשות האדם אחת ממצוות ה' כראוי מתקדש על ידה אותו האבר המכוון נגדה ומחיה אותו. או אם בא ונזדמן לידו אחת ממצוות ה' אשר לא תעשנה ונמנע ופירש ולא עשאה. אשר עליו ארז"ל (בירושלמי פ"ק דקדושין) ישב אדם ולא עבר עבירה נותנין לו שכר כעושה מצוה. נטהר ונתקדש ג"כ אותו הגיד הפרטי המכוון נגדה ומחיה אותו כמש"ה אלא המצוות אשר יעשה אותם האדם וחי בהם שאז הוא נקרא איש חי. אמנם כשהאדם עוסק בתורה כתיב בה ולכל בשרו מרפא. וכמ"ש (ערובין נ"ד א') חש בראשו יעסוק בתורה. שנאמר כי לויית חן הם לראשך. חש בנרונו יעסוק בתורה שנאמר כו'. חש בכני מעיו יעסוק בתורה כו'.

חש בכל גופו יעסוק בתורה שנאמר ולכל בשרו מרפא. וכ"ה בויקרא רבה פי"ב ובתנחומא יתרו ובמדרש תהלים מזמור י"ט. שע"י עסק התורה מתקדשים ומודככים כל אבריו וגידיהם וכתותיו כולם. ולכן אמרו ות"ת כנגד כולם. וכן להיפוך ח"ו עון ביטול תורה הוא ג"כ כנגד כולם. כי בעברו על אחת ממצוות ה'. נפגם רק אותו האבר או הגיד לבד המכוון נגדה. שהחיות של הקדושה ואור העליון סוד שם הוי"ה ית' השורה על כל אבר מסתלקת הימנו ח"ו. ומותא דס"א שריה בי ר"ל. ונעשה בעל מום חסר מאותו אבר. אבל בעון ביטול תורה ח"ו הוא פוגם את כל אבריו וגידיהם וכל כחותיו כולם. וחיות הקדושה של כל גופו מסתלקת והוא נעשה תיכף כמת ממש שאין לו שום חיות ח"ו. כמ"ש כי הוא חיך וכו'. ובשארז"ל (עכומ"ז ג' ע"ב) מ"ד ותעשה אדם כדגי הים למה נמשלו ב"א לדגי הים לומר לך מה דגים שבים כיון שפורשין מן המים מיד מתים כך ב"א כיון שפורשין מן התורה מיד מתים. וברע"מ ס"פ שמיני מה נוני ימא חיותן במיא אוף ת"ח מארי מתני' חיותיהו באורייתא ואי אתפרשו מנה מיד מתים וושרז"ל (ברכות ה' א') אם רואה אדם שיסורים באים עליו. יפשפש במעשיו פשפש ולא מצא יתלה בביטול תורה. ולכאורה יפלא כיון שיש בידו עון ביטול תורה ח"ו הלא אין לך מצא יותר מזה ואיך אמר ולא מצא. אמנם כבר נזהר רש"י ז"ל מזה במה

ששוקלים את המצווה שעשה כנגד העבירה אם יש כח בעבירה לעכב את ההתעוררות שעולה מהמצווה אל המלכות (רמ"ק) **וּמֵאֵן יַעֲבִיד עֲבִירָה דְּמִכְבָּה מִצְוָה דְּאִיהִי נֵר, הָכִי מִכְבָּה נֵר דִּילֵיהּ,** ומי שעושה עבירה שהיא מכבה את המצווה שנקראת נר כך הוא מכבה את הנר שלו שהוא נשמתו **דְּאִתְמַר בֵּיהּ (משלי כ) נֵר יִי' נְשִׁמַּת אָדָם מְגוּפֵיהּ,** שנאמר בה נר ה' נשמת אדם והוא מכבה את הנר מגופו ממש דהיינו שהנשמה מסתלקת מגופו (יהל אור) **וְהִיא הוּא כְבוּי, דְּאִשְׁתֵּי־אֵר גּוּפָא בְּחִשׁוּכָא.** וזה נקרא כיבוי שנשאר הגוף בחשכה ואין הנשמה מאירה בו מאחר שהסתלקה ממנו **וְהָכִי מָאן דְּסָלִיק שְׂכִינְתָּא מֵאֲתֵרְהָא, גָּרִים (לְכָל הָעוֹלָם) כְּבוּי וְחִשׁוּכָא לְהֵהוּא אֲתֵר.** וכן מי שמסלק את השכינה ממקומה ע"י עוונותיו הוא גורם כיבוי וחושך לאותו מקום של השכינה שהוא כסא הכבוד (יהל אור) **וְחִשׁוּכָא אִיהִי עֲבִירָה,** והחושך היא העבירה עצמה ועי"ז מתקיים הפסוק (משלי ל) **וְשִׁפְתָּהּ כִּי תִירָשׁ גְּבִירְתָּהּ.** שהסט"א שהיא השפחה יורשת את מקום גבירתה שהיא

השכינה.

אור הרשב"י

אדם שיסורין באים עליו יפשפש במעשיו ויבין דרכו מתוך היסורין. ואם פשפש ולא מצא בידו עון אשר הטא באותו אבר ובאותו אופן שיהיו ראויין היסורין הללו דוקא לבא עליו מדה כנגד מדה. יתלה בביטול תורה כי בעון ביטול תורה לא שייך מדה כנגד מדה. כי ביטולה ח"ו הוא נוגע לכל גופו איזה מקום ואיזה אבר שיהיה כנ"ל.

שפירש שם שלא מצא עון שיהיו ראויין היסורין הללו לבא עליו. והוא כי מדתו יתב' שפועל אדם ישלם מדה כנגד מדה. שאותו האבר שקלקל ופגם בחטאו על אותו האבר עצמו מביא עליו יסורין ותכלית כוונתו יתברך בזה כדי שמתוך היסורין יבין האדם וידע על איזה הטא באו. וישיב אל לבו להיות מודה ועוזב ושב ורפא לו. ז"ש שאם רואה

הלימוד היומי

לע"נ דרוך בן סעדיה ושולמית ז"ל

תלמידי החכמים העוסקים בתורה תמיד אין מקום לס"א לשלוט עליהם ולהחשיך מצוותם

וּסְלִיקוּ דְּמִצְוָה מִסְטָרָא דְעַמֵּי הָאָרֶץ, לְהוֹן מְכַבָּה מִצְוָה, והתעוררות שעולה אל השכינה ע"י המצוות שנעשו ע"י עמי

הארץ אצלם העבירה היא מכבה את ההתעוררות של המצווה שלהם לפי שאין להם את כח התורה (רמ"ק) **לְקַיִּים בְּהוֹן,** בכדי לקיים בהם את הפסוק (שמואל א ב)

וְרָשָׁעִים בַּחֲשָׁךְ יִדְמוּ. דהיינו עמי הארץ ע"י העבירה שהיא מחשיכה את אור המצווה **אֲבָל לְגַבִּי מְאִירֵי תוֹרָה, לִית לֵיהּ כְּבִיָּיָהּ עוֹלָמִית בְּהוֹן** אבל אצל בעלי ולומדי התורה אין למצוותם כיבוי בהם לעולם, **דְּנִהְרִין לָהּ**

בְּכַמְהָ רִזִּין דְּאוֹרֵייתָא, בגלל שהם מאירים לשכינה הנקראת מצווה בכמה סודות התורה (יהל אור) **דְּאוֹר רָ"ז אֲתַקְרִי.** כי אור נקרא רז וכן מספרם שווה

בגימטריא (207) והם הכוונות שהם מכוונים בעשית המצווה ואור זה איננו כבה וסופו להאיר בחזרה על המצווה (הרמ"ז) **וּמִצְוֹת דְּאוֹרֵייתָא דְּמְקַיְיָמִין לָהּ**

רְבָנָן, תוֹרָה אִיהוּ לְגַבִּייהוּ, והמצוות של התורה שמקיימים אותם

התלמידי חכמים נחשבת להם כאילו הם למדו תורה ולכן החיצונים לא יכולים להחשיכה כלל (רמ"ק) **לֵילָה וְיוֹמָם לָא תְכַבֵּה עָלֵיהוּ,** ובליילה וביום התורה לא

נכבית מהם **בְּגִין דְּמְקַיְיָמִין בִּיהּ** לפי שהם מקיימים בה את הפסוק (יהושע א) **וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה.** ומכיון שהם עוסקים בתורה תמיד אין מקום לסט"א

לשלוט עליהם ולהחשיך את מצוותם (רמ"ק).